

KEES-JAN RAMEAU

“Ik heb een holistische kijk op leiderschap, vanuit het besef dat alle dingen met elkaar samenhangen. Onze hele aarde is één ecosysteem, en wij zijn daar onderdeel van. In mijn ogen kun je nooit succesvol zijn met je organisatie als het totale systeem daardoor slechter af is. Waar ik anderen in wil inspireren, is om jezelf in dienst te stellen van een hoger doel. Dat maakt veel energie los. Het begint met een inspirerende missie, het ‘waarom’. Ik zou zelf nooit zo hard kunnen werken voor bijvoorbeeld een tandpastadopjesfabriek. Mensen werken bij Eneco omdat ze een verschil willen maken op het gebied van duurzaamheid.”

“

Leiderschap is ook een afkijkkunstje

Zing zoals je gebekt bent

“Het tweede aspect van Natuurlijk Leiderschap is dat je een stijl hebt die bij jezelf past. Ik vind het belangrijk dat er geen kloof is tussen hoe je bent als niemand je ziet, en hoe je bent op je werk. Elk vogeltje moet gewoon zingen zoals het gebekt is. Veel ligt al in je persoon vast als je geboren wordt, maar daarna wordt er tijdens je opvoeding van alles over je uitgesmeerd, je leert je te conformeren. Als je ouder wordt, moet je al die

Voor Eneco's bestuurslid Kees-Jan Rameau is Natuurlijk Leiderschap: jezelf in dienst stellen van een groter geheel, te worden hoe je bedoeld was, en goed voor jezelf en anderen te zorgen.

lagen eraf zien te krabben, zodat je van je af kunt schudden wat niet bij je past. Dat noem ik de ‘lange weg naar authenticiteit’, waarvoor elk mens zelf verantwoordelijk is, maar zeker een leider. Tot op zekere hoogte is leiderschap ook een afkijkkunstje. Ik heb geleerd dat er veel verschillende wegen naar Rome zijn, en dat je van daaruit op zoek kunt gaan naar wat bij je past. Het is een beetje als afkijken bij een proefwerk, waarbij je alleen de antwoorden overschrijft die je aanspreken.”

Op tijd uitloggen

“Het derde aspect van Natuurlijk Leiderschap is voor mij letterlijk de natuur. Ik ga de natuur in om verbinding te voelen, zodat ik in alle hectiek rustig en helder kan blijven. Hoe drukker het wordt, hoe vaker ik ga hardlopen. En ik mediteer bijna elke ochtend om mijn gedachten even uit te zetten; ook dat helpt om de dag helder tegemoet te treden. Je primaire rol als leider is altijd zelf overeind te blijven, ook in zware periodes. Dat klinkt egoïstisch, maar als jij niet overeind blijft, dan kan je ook niets meer betekenen voor anderen. Zorg dus dat je mentale ruimte over hebt, voor als er iets gebeurt of als er gedoe ontstaat. Mijn lijf vertelt me als ik tegen mijn grenzen aanloop, en ik weet dat ik die

signalen serieus moet nemen. Dus zeg ik soms: Het is genoeg geweest voor vandaag. Nu eerst hardlopen of de natuur in. Even ‘uitloggen’ van mijn werk.”

In gesprek over het waarom

“Ik heb met vallen en opstaan geleerd dat ik het niet allemaal zelf hoeft te doen. Als leider kun je er bijna ongelimiteerd verantwoordelijkheden bij hebben, mits je de goede mensen om je heen verzamelt bij wie je die kunt neerleggen. Mensen die het prettig vinden om de lat hoog te leggen en om de ruimte te

krijgen. Dat betekent dat ik niet stuur op micromanagement, maar veel met hen in gesprek ga over het ‘waarom’ van leiderschap en over hun persoonlijke vraagstukken.

Wat vaak nog lastig bespreekbaar is, is fouten maken. Mensen praten niet gemakkelijk over hun tekortkomingen, terwijl niemand de top haalt zonder grote fouten te hebben gemaakt. Ik maak daarbij wel het onderscheid tussen een goede en een foute fout. Een goede fout is als je durft te erkennen dat het mis is gegaan en zelf de verantwoordelijkheid neemt. En dat je daaruit lessen trekt: waarom ging dit fout, wat moet anders, hoe voorkomen we dit? Wanneer je die bereidheid laat zien, krijg je vaak ook de coulance van de mensen die daarover gaan.”

Geen kunstje

“Ik probeer een voorbeeld te zijn qua open en transparant communiceren, ook met humor. Dat helpt soms om het ijs te breken; het allemaal niet te serieus nemen, en vooral jezelf niet. Die authenticiteit is misschien wel het belangrijkste voor leiders. Als je een kunstje loopt te doen, dan proeven de mensen die dichtbij staan de onechtheid daarvan. Daarmee vervalt ook de aantrekkingskracht van zo'n leider. Mensen willen alleen maar met je meegaan als ze in jou als mens geloven.”

